Lietas Nr. C31398215
Lietas arhīva Nr. C-1533-16/14

SPRIEDUMS
Latvijas Republikas vārdā
Rīgā 2016.gada 4.martā

Rīgas pilsētas Zemgales priekšpilsētas tiesas tiesnese A. Grāvīte
Rīgā, Baložu ielā 14, rakstveida procesā izskatīja civillietu /pers. A/ maza apmēra prasībā par uzturlīdzekļu piedziņu pret /pers. B/.

Aprakstošā daļā

2015.gada 10.decembrī prasītāja /pers. A/ (turpmāk – prasītāja) iesniegusi tiesā maza apmēra prasību par uzturlīdzekļu piedziņu pret atbildētāju /pers. B/ (turpmāk – atbildētājs) un pieteikumā tiesai lūgusi piedzīt no atbildētāja par labu prasītājai uzturlīdzekļus bērna /pers. B/, dzimuša /datums/, uzturēšanai ik mēnesi 90 *euro*, bet ne mazāk par Ministru kabineta noteikto minimālo uzturlīdzekļu apmēru. Lietas izskatīšanu tiesas sēdē prasītāja nav lūgusi.

2015.gada 16.decembrī atbilstoši Civilprocesa likuma 250.^{21} panta noteikumiem uz atbildētāja deklarēto dzīvesvietu ierakstītā sūtījumā nosūtīts prasības pieteikums un paskaidrojuma veidlapa, nosakot termiņu rakstveida paskaidrojuma iesniegšanai līdz 2015.gada 31.decembrim (lietas 14.lapa).

Paskaidrojumu par prasību tiesai atbildētājs nav sniedzis, lietas izskatīšanu tiesas sēdē nav lūdzis.

2016.gada 22.janvārī atbildētājam adresētais pasta sūtījums no sakaru iestādes tiesā saņemts atpakaļsūtījumā ar norādi, ka pasta sūtījumam beidzies tā glabāšanas laiks sakaru iestādē.

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 250.^{22} panta pirmās un otrās daļas nosacījumiem, tiesa puses rakstveidā ir informējusi par to procesuālajām tiesībām un pienākumiem, par tiesas sastāvu un noraidījuma pieteikšanas tiesībām (lietas 14.lapa).

Noraidījums tiesai līdz lietas izskatīšanas brīdim nav pieteikts.

Civilprocesa likuma 250.^{25}panta pirmajā daļā noteikts, ja puses nelūdz lietas iztiesāšanu tiesas sēdē vai tiesa neuzskata par nepieciešamu lietu iztiesāt tiesas sēdē, lietas par maza apmēra prasībām tiesa izskata rakstveida procesā, savlaicīgi paziņojot pusēm par datumu, kad sprieduma norakstu varēs saņemt tiesas kancelejā. Šis datums uzskatāms par pilna sprieduma sastādīšanas datumu.

Paziņojums par lietas izskatīšanu rakstveida procesā un sprieduma pieejamības datumu tiesas kancelejā 2016.gada 4.martā, lietas dalībniekiem nosūtīts ierakstītā sūtījumā 2016.gada 22.janvārī (lietas 16.-19.lapa).

2016.gada 2.februārī Latvijas Republikas oficiālajā izdevumā "Latvijas Vēstnesis" publicēts sludinājums ar paziņojumu atbildētājam /pers. B/ par sprieduma pieejamības datumu tiesas kancelejā 2016.gada 4.martā, kā arī atbildētājam izskaidrotas Civilprocesa likuma 74.pantā un minētā likuma 30.^{3} nodaļā noteiktās tiesības.

Atbildētājs nav atsaucies uz ievietoto sludinājumu.

Motīvu daļa

Izvērtējusi rakstveida pierādījumus un apsvērusi prasības pieteikumā norādītos argumentus, tiesa atzīst, ka prasība ir pamatota, līdz ar ko apmierināma.

Saskaņā ar Civillikuma 177.panta pirmo, otro, trešo un ceturto daļu vecākiem ir ne tikai tiesības, bet arī pienākums rūpēties par bērnu, jo līdz pilngadības sasniegšanai bērns ir vecāku aizgādībā. Rūpes par bērnu nozīmē bērnu uzturēt, tas ir, nodrošināt ēdienu, apģērbu, mājokli un veselības aprūpi, bērnu kopt, izglītot un audzināt, nodrošinot garīgo un fizisko attīstību, pēc iespējas ievērojot bērna individualitāti, spējas un intereses un sagatavot bērnu sabiedriski derīgam darbam.

Civillikuma 179.panta pirmā daļa noteic, ka vecāku pienākums ir samērā ar viņu spējām un mantas stāvokli uzturēt bērnu. Šis pienākums gulstas uz tēvu un māti līdz laikam, kad bērns pats var sevi apgādāt. Strīdus par uzturlīdzekļiem bērnam izšķir tiesa. Atbilstoši minētā panta otrajai daļai, pienākums par bērna uzturēšanu neizbeidzas, ja bērns ir šķirts no ģimenes vai nedzīvo kopā ar vienu no vecākiem vai abiem vecākiem.

No lietas materiāliem pievienotās dzimšanas apliecības /numurs/kopijas redzams, ka atbildētājs /pers. B/ ir /datums/dzimušā /pers. B/ tēvs (lietas 11.lapa).

Civillikuma 179.panta piektā daļa noteic, ka minimālo uzturlīdzekļu apmēru, kuru bērnam nodrošināt ir pienākums katram no vecākiem neatkarīgi no viņa spējām un mantas stāvokļa, nosaka Ministru kabinets, ņemot vērā valstī noteikto minimālo mēnešalgu un bērna vecumu.

Uzturlīdzekļu sniegšanas pienākums primāri saistīts ar vecāku mantas stāvokli un šim stāvoklim atbilstošu bērna nodrošinājumu, lai, nosakot uzturlīdzekļu apmēru, maksimāli tiktu nodrošinātas bērna intereses. Likumdevējs nav ierobežojis nosakāmo uzturlīdzekļu apjomu, izņemot minimālo uzturlīdzekļu apmēru, kuru katram vecākam neatkarīgi no viņa mantas stāvokļa ir pienākums nodrošināt katram savam bērnam (sk. 2013.gada 15.janvāra Ministru kabineta noteikumu Nr.37 „Noteikumi par minimālo uzturlīdzekļu apmēru bērnam").

2013.gada 15.janvāra Ministru kabineta noteikumos Nr.37 „Noteikumi par minimālo uzturlīdzekļu apmēru" noteikts, ka katra vecāka pienākums ir katru mēnesi nodrošināt saviem bērniem minimālos uzturlīdzekļus – katram bērnam no viņa piedzimšanas līdz 7 gadu vecuma sasniegšanai – 25% apmērā no Ministru kabineta noteiktās minimālās mēneša darba algas un katram bērnam no 7 gadu vecuma sasniegšanas līdz 18 gadu vecuma sasniegšanai – 30% apmērā no Ministru kabineta noteiktās minimālās mēneša darba algas.

Saskaņā ar 2014.gada 2.decembra Ministru kabineta noteikumu Nr.734 „Grozījumi Ministru kabineta 2013.gada 27.augusta noteikumos Nr.665 „Noteikumi par minimālo mēneša darba algu un minimālo stundas tarifa likmi" 2.punktu minimālā mēneša darba alga ar 2015.gada 1.janvāri bija 360 *euro*.

Pamatojoties uz minēto, no 2015.gada 1.janvāra līdz 2015.gada 31.decembrim, ieskaitot, Ministru kabineta noteikto minimālo uzturlīdzekļu summa bērniem līdz 7 gadu vecumam ir 90 *euro* mēnesī, bet pēc 7 gadu vecuma –108 *euro* mēnesī katram bērnam.

Saskaņā ar 2015.gada 24.novembra Ministru kabineta noteikumu Nr.656 „Noteikumi par minimālo mēneša darba algu un minimālo stundas tarifa likmi", kas stājās spēkā 2016.gada 1.janvārī, 2.punktu, minimālā mēneša darba alga normālā darba laika ietvaros šobrīd ir 370 *euro*.

Pamatojoties uz minēto, no 2016.gada 1.janvāra Ministru kabineta noteikto minimālo uzturlīdzekļu summa bērnam līdz 7 gadu vecumam ir 92,50 *euro* mēnesī, bet bērnam pēc 7 gadu vecuma –111 *euro* mēnesī.

Kā redzams no prasības pieteikuma, tad prasītāja no atbildētāja lūgusi piedzīt uzturlīdzekļus bērna uzturam 90,00 *euro* mēnesī līdz bērna

pilngadībai.

Saskaņā ar Latvijas Republikas Satversmes 92.pantu un Civilprocesa likuma 1.pantu, ikviens var aizstāvēt savas tiesības un likumiskās intereses taisnīgā tiesā. Katrai fiziskajai personai ir tiesības uz savu aizskarto vai apstrīdēto civilo tiesību vai ar likumu aizsargāto interešu aizsardzību tiesā. Iztulkojot šīs tiesību normas savstarpējā saistībā ar Civillikuma tiesību normām, kas izriet no ģimenes tiesiskajām attiecībām, tas ir, pielietojot tiesību normu tulkošanas sistēmisko metodi, Augstākā tiesa atzina, ka prasībās par uzturlīdzekļu piedziņu bērna uzturam, tie piedzenami no brīža, kad celta prasība tiesā, jo ar prasības celšanas brīdi attiecīgā persona uzsāk savu ar likumu garantēto civilo tiesību aizsardzības realizāciju tiesā *(sk. Augstākās tiesas 2007.gada 29.augusta spriedums lietā Nr. SKC-556)*.

Tādejādi tiesa uzskata, ka uzturlīdzekļu piedziņa nosakāma no prasības pieteikuma iesniegšanas dienas – 2015.gada 10.decembra.

Tiesa uzskata, ka atbildētājam neatkarīgi no viņa mantiskā stāvokļa un spējām ir pienākums nodrošināt bērna uzturam līdzekļus vismaz valsts noteiktajā minimālajā uzturlīdzekļu apmērā un no atbildētāja prasītājas labā bērna uzturam piedzenami uzturlīdzekļi valstī noteiktajā minimālajā uzturlīdzekļu apmērā atbilstoši bērna vecumam, t.i., 90,00 *euro* mēnesī no prasības pieteikuma iesniegšanas dienas līdz 2015.gada 31.decembrim ieskaitot un, sākot ar 2016.gada 1.janvāri – 92,50 *euro*, bet ne mazāk par Ministru kabineta noteikto minimālo uzturlīdzekļu apmēru ik mēnesi.

Civilprocesa likuma 42.panta pirmā daļa noteic: „Tiesas izdevumi, ja prasītājs no to samaksāšanas bijis atbrīvots, piespriežami no atbildētāja valsts ienākumos proporcionāli apmierinātajai prasījuma daļai."

Prasītāji prasībās par uzturlīdzekļu piedziņu bērnu uzturam ir atbrīvoti no tiesas izdevumu samaksas valsts ienākumos, saskaņā ar Civilprocesa likuma 43.panta pirmās daļas 3.punktu.

Civilprocesa likuma 34.panta pirmās daļas 1.punkta „a" apakšpunktā noteikts, ka par katru prasības pieteikumu maksājama valsts nodeva - par prasību, kas novērtējama naudas summā līdz 2134 *euro,* – 15 procenti no prasības summas, bet ne mazāk par 71,14 *euro*.

Atbilstoši Civilprocesa likuma 35.panta pirmās daļas 3.punktā noteiktajam prasības summa prasībās par uzturlīdzekļu piedziņu ir maksājumu kopsumma par vienu gadu. Sekojoši valsts nodeva ir 166,13 *euro* (90,00 *euro* x 1 mēnesis + 92,50 *euro* x 11 mēneši) = 1107,50 *euro*; 15 % no 1107,50 *euro* = 166,13 *euro*).

Civilprocesa likuma 39.panta pirmās daļas 5.punkts nosaka, ka ar lietas izskatīšanu saistītie izdevumi ir izdevumi ar tiesas pavēstu un citu tiesas dokumentu piegādāšanu un izsniegšanu.

No lietas materiāliem – ar tiesas pavēstu un citu tiesas dokumentu piegādāšanu un izsniegšanu saistīto izdevumu uzziņas redzams, ka tie šajā lietā kopsummā ir 7,29 *euro*. Sekojoši, tiesa atzīst, ka no atbildētāja valsts labā piedzenami tiesas izdevumi: valsts nodeva 166,13 *euro* un ar lietas izskatīšanu saistītie izdevumi 7,29 *euro* apmērā.

Prasītāja, iesniedzot maza apmēra prasības pieteikumu par uzturlīdzekļu piedziņu, ir pieteikusi lūgumu noteikt nekavējošu sprieduma izpildi.

Atbilstoši Civilprocesa likuma 205.panta pirmās daļas 1. punkta noteikumiem, pēc lietas dalībnieka lūguma tiesa spriedumā ar noteikt, ka pilnīgi vai noteiktā daļā nekavējoties izpildāmi spriedumi par uzturlīdzekļu piedziņu bērnam vai vecākam.

Tiesa, izvērtējot prasītājas lūgumu par sprieduma daļā par uzturlīdzekļu piedziņu nekavējošu izpildi, atzīst, ka prasītājas lūgums ir pamatots un apmierināms. Tādejādi, tiesa atzīst, ka spriedums daļā par uzturlīdzekļu piedziņu ir izpildāms nekavējoties.

Atbilstoši Civilprocesa likuma 204.[1] pantam atbildētājam nosakāms sprieduma labprātīgas izpildes termiņš daļā par tiesas izdevumiem - 10 dienas no sprieduma spēkā stāšanās dienas.

Rezolutīvā daļa

Vadoties no Civilprocesa likuma 8., 39., 42., 43.panta, 96.panta piektās daļas, 97., 190., 242., 204.[1], 205.[25] panta, 250.[58] panta astotās un devītās daļu, tiesa

n o s p r i e d a:

Prasību apmierināt.

Piedzīt no /pers. B/, personas kods /personas kods/, par labu /pers. A/, personas kods /personas kods/, uzturlīdzekļus dēla /pers. B/, personas kods /personas kods/, uzturēšanai 90,00 *euro* (deviņdesmit *euro* un 00 centi) ik mēnesi, sākot no 2015.gada 10.decembra līdz 2015.gada 31.decembrim ieskaitot, un sākot no 2016.gada 1.janvāra līdz bērna 7 gadu vecumam – 92,50 *euro* (deviņdesmit divi *euro* un 50 centi) mēnesī, bet ne mazāk par Ministru kabineta noteikto minimālo uzturlīdzekļu apmēru ik mēnesi, sākot no bērna 7 gadu vecuma – 111,00 *euro* (viens simts vienpadsmit *euro* un 00 centi) apmērā, bet ne mazāk par Ministru kabineta noteikto minimālo uzturlīdzekļu apmēru ik mēnesi līdz bērna pilngadībai.

Spriedums daļā par uzturlīdzekļu piedziņu izpildāms nekavējoties.

Piedzīt no /pers. B/, personas kods /personas kods/, par labu valstij valsts nodevu 166,13 *euro* (viens simts sešdesmit seši *euro* un 13 centi). Valsts nodeva ieskaitāma VALSTS KASE NMR 90000050138, konts LV55TREL1060190911200, saņēmēja iestāde Valsts kase BIC kods TRELLV22. Maksājuma mērķī norādāmi dati lietas identificēšanai. Dokuments, kas apliecina valsts nodevas samaksu iesniedzams Rīgas pilsētas Zemgales priekšpilsētas tiesas kancelejā.

Piedzīt no /pers. B/, personas kods /personas kods/, par labu valstij ar lietas izskatīšanu saistītos izdevumus 7,29 *euro* (septiņi *euro* un 29 centi). Ar lietas izskatīšanu saistītie izdevumi iemaksājami, norādot saņēmēju: Tiesu administrācija NMR 90001672316, saņēmēja iestāde: Valsts kase, BIC kods TRELLV22, konta Nr.LV51TREL2190458019000. Maksājuma mērķi norādāmi dati lietas identificēšanai. Dokuments, kas apliecina minēto izdevumu samaksu iesniedzams Rīgas pilsētas Zemgales priekšpilsētas tiesas kancelejā.

/pers. B/, personas kods /personas kods/, sprieduma daļā par tiesas izdevumu piedziņu labprātīgai izpildei termiņu 10 (desmit) dienas no sprieduma spēkā stāšanās dienas.

Spriedumu var pārsūdzēt 20 dienu laikā no sprieduma sastādīšanas dienas, 2016.gada 4.marta, Rīgas apgabaltiesas Civillietu tiesu kolēģijā, apelācijas sūdzību iesniedzot Rīgas pilsētas Zemgales priekšpilsētas tiesā.

Tiesnese A. Grāvīte